COLUMN 93- STILTE GEWENST

Zoals elk jaar op 2 november is er op 'onze' begraafplaats het St. Catharinakerkhof een ingetogen bijeenkomst omdat het Allerzielen is. Op Allerzielen herdenken we wereldwijd binnen de Rooms Katholieke Kerk alle overleden zielen.

Het 'Cathrien' doet dat elk jaar met een mis in de St. Catharinakerk in het centrum van de stad. Daarna begeven de nabestaanden van de overleden zielen van het afgelopen jaar, die zijn begraven op het 'Cathrien', zich te voet naar de begraafplaats. Op een steenworp afstand van de kerk. De priester in vol ornaat loopt met gezwinde spoed voorop. Hij lijkt altijd wel haast te hebben, maar hij heeft het dan ook druk.

Bij het betreden van de begraafplaats wordt meteen duidelijk dat dit een belangrijke gebeurtenis is, er is veel zorg aan besteed. Het hoofdpad is over de volle lengte verlicht met waxinelichtjes. Omdat het dan al donker is ziet het er sprookjesachtig indrukwekkend uit. De rest van de begraafplaats is dan nog niet echt voorzien van waxinelichtjes, dat komt later. Slechts hier en daar brandt er al eentje. Die zijn van de mensen die na de korte plechtigheid in de aula weer snel naar huis willen. Wel staan er een paar lampen om mensen die rondlopen enigszins de weg te wijzen en tevens te behoeden voor een doodsmak. Want dat wil je natuurlijk niet.

In de aula van de begraafplaats zijn een zestigtal stoelen opgesteld die al snel zijn bezet. De rest van de goegemeente moet zich tevreden stellen met een staanplaats achterin. Dat is voor de meesten niet zo erg want het duurt allemaal niet zolang.

De sfeer is ingetogen, er is zachte muziek, kaarsen. Geschuifel en gefluister. De mensen die niet mee waren naar de mis, zoeken hier natuurlijk alvast een zitplaatsje. Zoals wij. Ook al duurt het allemaal niet zolang, een poosje staan vinden wij inmiddels voor ons niet meer aan de orde.

Dan stroomt de aula opeens helemaal vol. De misgroep in het kielzog van de priester is aangekomen. De priester gaat achter de katheder staan en houdt een korte toespraak/gebed. Er wordt een gedicht voorgedragen, dit onderdeel varieert wel eens per jaar. De namen van de overledenen van dat jaar worden opgelezen vanaf een met zorg vormgegeven herinneringsprentje, dat iedereen bij het verlaten van de aula zal worden uitgereikt.

Er wordt door iemand met een heldere stem steeds tussen de diverse onderdelen door een lied gezongen. De priester is na de plechtigheid voor iedereen beschikbaar om desgewenst het voor jou van belang zijnde graf te zegenen. Je kunt je bij hem melden en dan komt hij bij je langs. Je gaat alvast bij het graf staan.

Als de aula leegstroomt wordt de begraafplaats gevuld met subtiele live muziek van koperblazers die in een bescheiden hoekje in zacht licht spelen. Er verschijnen steeds meer waxinelichtjes bij de graven van dierbaren en al gauw pinkelt het overal.

Wie waakt er over de rust op de natuurbegraafplaats in Heeze?

Rust en respect zouden de hoogste prioriteit moeten hebben

Eindhovens Dagblad 9 oktober 2026

Wij vinden dat muziek op de begraafplaats moet kunnen. Geen rap of heavy metal of knetterende boenke-boenke natuurlijk. Dat vinden we overigens geen muziek maar herrie. Nee, die niet. Daar word je gestrest van en dat bevordert een kort lontje.
Gewoon, mooie klassieke gewijde rustige subtiele muziek of zang. Lastig uit te leggen maar de meesten onder ons zullen wel snappen wat ik bedoel.
Het valt overigens niet altijd bij iedereen in goede aarde, zelfs die muziek niet. Ik vind niet dat die muziek de stilte verstoort, maar er juist intensiteit aan toe kan voegen. Niks mis mee om dat op een begraafplaats ten gehore te brengen.
Het is in het verleden gebeurd op meerdere begraafplaatsen, een concert tussen de doden. Maar vaak ook is er heftig tegen geprotesteerd en ging het concert niet door. De mensen die absoluut niet wilden dat hiermee de rust geweld werd aangedaan wonnen dan het pleit. Zij vonden het van weinig respect voor de doden getuigen. Jammer. Hemelse muziek draagt de zielen omhoog. Hebt u het *Pie Jesu* uit het Requiem van Berlioz wel eens horen zingen door Johannette Zomer? Ook al regent het niet, ik garandeer je dat je het niet droog houdt. Zingen in een kerk mag immers ook. En kerken zijn in principe toch ook heel vaak begraafplaatsen.

Natuurbegraafplaatsen zijn de rust zelve. Niet dan? De keren dat wij er waren, en dat waren er diverse, was het stil. Oneindig stil. Dat wordt ook gepropageerd als een gegarandeerde pré. Eeuwige rust. En dat wil je als je kiest voor een natuurbegraafplaats.
In het ED van 26 oktober 2026 stond een brief van een lezer. En daar keek ik toch wel van op. Het verhaal betrof natuurbegraafplaats Schoorsveld in Heeze. Er staan een paar dingen in waar ik geen weet van had.
Ik citeer: "Het beheer van zo'n begraafplaats is vastgelegd in het bestemmingsplan en gedragsregels van branchevereniging Brana. Nabestaanden kunnen slechts hopen dat men zich hieraan houdt". De schrijver van de brief constateert dat beperkingen in het bestemmingsplan slechts betrekking hebben op het natuur-beheer (vogels, vlinders, planten). Een hiaat in de wetgeving beschermt de rust en sereniteit slechts via flora en fauna, anders dan op reguliere begraafplaatsen.

Schrijver verzet zich niet tegen rondleidingen om klanten te werven. Moet kunnen. Schoorsveld kent er -begrijp ik- twaalf per jaar. Waar hij zich tegen verzet zijn dit najaar de 21 extra dagen vanwege een kunst-route met duizenden bezoekers. Er zijn 5 kunstwerken op de begraafplaats neergezet.
Bescherm je daarmee rust en respect die men mag veronderstellen op een natuurbegraafplaats? Hoe maan je de duizenden bezoekers (weliswaar verdeeld over 3 weken) tot deze rust en respect voor de doden en de natuur, bezoekers die er immers met een andere intentie rondlopen dan nabestaanden van hen die juist de gegarandeerde rust van de natuurbegraafplaats verkozen. Een route die -ook dat nog- 'Kunstsmullen' heet?

Schrijver vraagt zich af wat er dan in de toekomst nog meer aan excursies mogelijk zal zijn. Bijvoorbeeld omdat ASML -zo zegt hij- sponsor is.

Eén van onze doelstellingen met onze website is ook om de dood een normale plaats in het leven te geven. Is dit dan een consequentie daarvan? Zó normaal bedoelden we het nou ook weer niet. Dit hebben we niet voorzien, respect en rust hoort toch wel in onze filosofie.

Bezint eer gij begint Schoorsveld; met de schrijver van de lezersbrief houd ik mijn hart vast.

© Jeannette Goudsmit 2026